

SKG JAARVERSLAG

The background of the cover is a photograph of a tall, brick church tower with a clock face. The tower is covered in a grey, shingled roof. The clock face has gold Roman numerals and hands. The tower is partially obscured by out-of-focus autumn leaves in shades of green, yellow, and orange. The image is split horizontally into a light top half and a dark bottom half. A white diagonal line runs from the top right towards the center. The text 'SKG JAARVERSLAG' is in a dark red, serif font at the top left. The year '2019' is in a white, serif font on the right side. The website 'www.skggouda.nl' is in a small white font at the bottom right.

2019

Inhoudsopgave

Organisatie	2
Profiel van de stichting	3
Meerjarenoverzicht kerngegevens 2016 – 2019	5
Verslag van het bestuur	6
Jaarrekening	
Balans per 31 december	18
Resultatenrekening	19
Kasstroomoverzicht	20
Toelichting behorende tot de jaarrekening	21
Overige gegevens	33
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	34

Foto voorzijde:
Kerktoeren Grote of Sint- Clemenskerk Steenwijk

Fotografie Rogier Bos

Organisatie

Bestuur

Mr. Drs. Ing. D. Duijzer, *voorzitter*
Drs. A.M. Mol, *secretaris*
Mr. Drs. G.J. de Jong RA
Mr. J.A. Stal
L.J.C. Visser
T.H. Copier, *directeur*

Medewerkers

Drs. D.A. Dreschler
A.P. Janssen
H.O. Veenstra

A. Boer
B. Prins

Mevr. D.J. Blom
Mevr. J. Buijze - van der Veen
Mevr. N.J.A. de Hoop - de Jong
Mevr. E.S.C. Lebbink - Mudde
G.C. Slob
Mevr. C.M. Soet - Schelling
Mevr. J.C. van de Werken

J. Aanen
Mevr. M.M. de Leeuw den Bouter - Honkoop
Mevr. H. van IJcken - Runhaar
J.C. Zwaan

manager middelenbeheer en financieringen
controller / interne controle
manager automatisering

accountmanager buitendienst (regio zuid)
accountmanager buitendienst (regio noord)

medewerkster creditgelden / betalingsverkeer
medewerkster creditgelden / betalingsverkeer
medewerkster creditgelden / betalingsverkeer
medewerkster creditgelden / betalingsverkeer
medewerkster creditgelden / betalingsverkeer
medewerkster creditgelden / betalingsverkeer

applicatie-ontwikkelaar
bestuurssecretaresse
medewerkster kredietadministratie
systeembeheerder

Profiel van de stichting

Doelstelling

Stichting Kerkelijk Geldbeheer (SKG) functioneert als stichting volgens de generale regelingen van de Protestantse Kerk in Nederland als bedoeld in ordinantie 11-25 met als doel: financiering van kerken, kerkelijke instellingen en kerkelijke arbeid in de ruimste zin des woords.

SKG verkrijgt geldmiddelen binnen de doelgroep - de Protestantse Kerk in Nederland - en leent deze zoveel mogelijk weer uit aan onder andere plaatselijke gemeenten en kerken zowel binnen als buiten de Protestantse Kerk in Nederland.

Het motto van SKG is: "Geld van de kerk, voor de kerk".

Bij het aanbieden van onze financiële producten en diensten streven wij ernaar om te voldoen aan wat de klant van ons verwacht: een goede dienstverlening, optimaal gemak en concurrerende tarieven.

Kernactiviteiten

1. Sparen

Veel gemeenten hebben spaargeld beschikbaar. Vaak wordt gespaard voor speciale doelen. Het is van groot belang dat de spaargelden in de periode dat ze nog niet aangewend behoeven te worden, tegen een aanvaardbaar rendement belegd worden.

2. Kredietverlening: leningen en kredieten in rekening-courant

De leningen en kredieten in rekening-courant, die SKG verstrekt, worden met name aangewend voor renovatie of nieuwbouw van kerkelijke gebouwen. Aanverwante instellingen doen een steeds groter beroep op de financieringsmogelijkheden bij SKG.

3. Betalingsverkeer

Er gaat veel geld om in de kerk. De kasstromen vinden enerzijds plaats door binnenkomende vrijwillige bijdragen (Actie Kerkbalans) en de collecten, anderzijds door uitgaande betalingen voor bijvoorbeeld salarissen, onderhoud gebouwen en diaconale giften.

Voor het efficiënt afwickelen van het betalingsverkeer heeft SKG diverse producten beschikbaar waaronder het internetprogramma "SKG Online". Hiermee kan het betalingsverkeer op de rekening-courant gebruiksvriendelijk en veilig worden verricht.

Met een webwinkel bij "SKG Collect" en de bijbehorende app kunnen gemeenteleden op elk moment bestellingen plaatsen of toezeggingen doen via de website van de eigen kerkelijke gemeente. Een bestelling van bijvoorbeeld collectebonnen of de toezegging van een gift kan dan per direct online via iDeal betaald worden. Veel kerkelijke gemeenten hebben het proces van toezeggingen, bestellingen, betalingen maar ook de geautomatiseerde boekingen in een ledenpakket op deze wijze gestroomlijnd. In aanvulling hierop is "SKG Cash" de oplossing voor het stroomlijnen van het collectegeld bij de kerkelijke gemeenten, waarmee tevens de kosten van het betalingsverkeer ter plaatse aanzienlijk kunnen worden beperkt.

4. Adviseren

SKG adviseert de kerkelijke gemeenten met betrekking tot geldwerving, automatisering en balans- en exploitatiemanagement. Inventariseren van de plaatselijke situatie en goed luisteren naar de klant is hierbij essentieel.

Meerjarenoverzicht kerngegevens 2016-2019

	2019	2018	2017	2016
(bedragen in duizenden euro's)				
Algemene Reserve	31.430	29.952	28.416	26.574
Bestemmingsreserve	-	-	-	495
Balanstotaal	464.289	441.042	425.973	423.722
Toevertrouwde middelen				
- Rekening-courant	72.443	47.963	38.694	33.962
- Kerkelijke- en internetspaarrekening	131.682	128.963	133.179	131.723
- SKG Spaarcontracten	212.009	225.242	214.031	214.248
- Overige	13.983	5.897	8.274	12.700
Uitzettingen				
- Kredieten	115.614	97.651	86.218	70.614
- Bankiers	292.159	318.930	320.747	342.726
- Kasmiddelen	50.459	17.677	11.739	2.815
Netto rentebaten	3.888	3.975	3.805	3.747
Provisie	478	447	544	475
Bijzondere baten / lasten	45	-	10	-
Vrijval voorziening dubieuze debiteuren	-	50	50	55
Lasten	2.442	2.519	2.662	2.940
Restitutie onkosten betalingsverkeer cliënten	491	417	400	375
Netto resultaat	1.478	1.536	1.344	962
Dotatie / onttrekking bestemmingreserve	-	-	495	1.005
Netto resultaat na bestemming	1.478	1.536	1.842	1.967

Verlag van het bestuur

De Stichting Kerkelijk Geldbeheer in 2019

Jaarrekening 2019

Hierbij bieden wij u aan de opgemaakte jaarrekening 2019 van Stichting Kerkelijk Geldbeheer. Naast het afleggen van verantwoording geeft het ons gelegenheid de klantenkring te informeren over de gang van zaken bij Stichting Kerkelijk Geldbeheer (SKG). Conform het bepaalde in artikel 13 van de statuten is de jaarrekening door de externe accountant gecontroleerd. In de bestuursvergadering van 23 april 2020 is de jaarrekening met de externe accountant besproken en door het bestuur vastgesteld.

Het bestuur heeft in 2019 vijf keer vergaderd. Vaste punten van bespreking waren de ontwikkelingen op de financiële markten, financieringsaanvragen en tussentijdse interne financiële verslagleggingen. Regelmatig terugkerende onderwerpen waren; het negatieve sentiment op de rentemarkten, het risicobeleid en -beheer van de stichting evenals de ontwikkelingen in en rondom de Protestantse Kerk in Nederland.

Algemeen

Vooraf werd gedacht dat 2019 het jaar van de recessie zou worden, maar die recessie kwam niet. Een handelsoorlog tussen de Verenigde Staten (VS) en China, de Brexit, de teloorgang van de Duitse (auto)-industrie en de dalende groei in China zouden ervoor zorgen dat de economieën na jaren van groei zouden gaan krimpen. Medio 2019 zou de Europese Centrale Bank (ECB) haar opkoopprogramma staken en de rente zou dan gaan stijgen.

Maar zowel de recessie als de rentestijging kwamen er niet en veel spaarders moesten op een houtje bijten. Het was niet zo dat de Brexit werd afgewend of dat de Chinees-Amerikaanse handelsoorlog tot een einde kwam. Ook sukkelde de Duitse auto-industrie verder en daalde de groei in China. Toch kwam er hier en daar meer duidelijkheid. De Brexit gaat door en in de handelsoorlog kwam er zicht op een eerste bestand.

Wereldwijd zijn centrale banken geswitcht van een (geplande) monetaire verkrapping naar een monetaire verruiming. De Federal Reserve (FED), het Amerikaanse stelsel van centrale banken heeft de rente in 2019 drie keer verlaagd, terwijl de ECB het beleid verruimde door het opkoopprogramma van obligaties weer op te starten. Uiteindelijk kwam de wereldwijde economische groei uit op 2,3% volgens een rapport van de Verenigde Naties. De economie in de eurozone kwam in het 4e kwartaal 2019 met een plusje van 0,1% op kwartaalbasis bijna tot stilstand. Over heel 2019 liet de economie van de eurozone een groei zien van 1,2% volgens het bureau voor de statistiek van de Europese Unie (Eurostat). De Nederlandse economie groeide in 2019 met 1,7%, het laagste percentage sinds 2014. De gerealiseerde groei is te danken aan meer bestedingen door consumenten en investeringen van bedrijven volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het aantal vacatures steeg en de werkloosheid daalde licht. De arbeidsmarkt werd in 2019 opnieuw krapper.

Ondanks de aanhoudende ongunstige situatie op de rentemarkten kan SKG terugzien op een goed verslagjaar. In de gepresenteerde jaarcijfers 2019 komt dit goed tot uitdrukking. De negatieve invloed van de lage rente op de geld- en kapitaal-

markt op het renteresultaat bleef beperkt. Bij financiële instellingen is risicobeheer een belangrijk aandachtsgebied. Cruciaal is het gevoerde uitzettingenbeleid van de toevertrouwde middelen. SKG heeft vanaf haar oprichting altijd vastgehouden aan een risicomijdend traditioneel uitzettingenbeleid. Een gezonde financieringsportefeuille binnen de kerkelijke doelgroep is hiervoor de basis. Evenals voorgaande jaren is het activiteitsvolume in 2019 bij SKG weer gestegen.

Het bedienen van de besloten kring - de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) - maakt SKG tot een bijzondere speler op de financiële markt. Door de kosten beheersbaar te houden, maatwerk producten en concurrerende tarieven te bieden kan SKG zich duidelijk onderscheiden. De positionering van SKG in de PKN maakt de stichting tot een unieke speler met veel toegevoegde waarde voor de plaatselijke gemeenten. Als gevolg hiervan besluiten steeds meer kerkelijke gemeenten hun betalingsverkeer, spaargelden of lening onder te brengen bij SKG, waarbij voor het laatste geldt dat er ook leningen ondergebracht worden buiten de besloten kring.

Evenals voorgaande jaren zijn in het afgelopen jaar weer de nodige ontwikkelingen geweest betreffende nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving welke betrekking hebben op algemene financiële instellingen. Voor zover van toepassing confirmeert SKG zich hieraan en volgt de ontwikkelingen hieromtrent nauwgezet.

Het christelijk geloof en het kerkbezoek speelt een steeds minder belangrijke rol in de Neder-

landse samenleving. De belangrijkste oorzaak is de secularisatie en een vergrijzende kerk. Er overlijden ieder jaar meer leden dan dat er nieuwe bijkomen. In de gesprekken met de plaatselijke gemeenten is dit steeds vaker een gespreksonderwerp en zorg. SKG merkt dat waar het financieel kan de kerken blijven investeren. Bovendien is het een positieve ontwikkeling dat er de afgelopen jaren veel nieuwe gemeenten, zogenaamde pioniersplekken zijn gestart.

Tegelijkertijd is het de terugtrekkende overheid die kerken met haar vele vrijwilligers een belangrijke taak toedicht in de vergrijzende Nederlandse samenleving. SKG ziet dat met steun van de plaatselijke overheid kerkelijke initiatieven met betrekking tot ouderenzorg steeds meer toenemen. Dit beperkt zich niet alleen tot "meer omzien naar elkaar", maar bijvoorbeeld ook in het creëren van ouderenwoningen. SKG heeft besloten als financier een actieve rol hierin te gaan vervullen.

8

Renteontwikkeling

Voor SKG zijn de ontwikkelingen op de kapitaal-

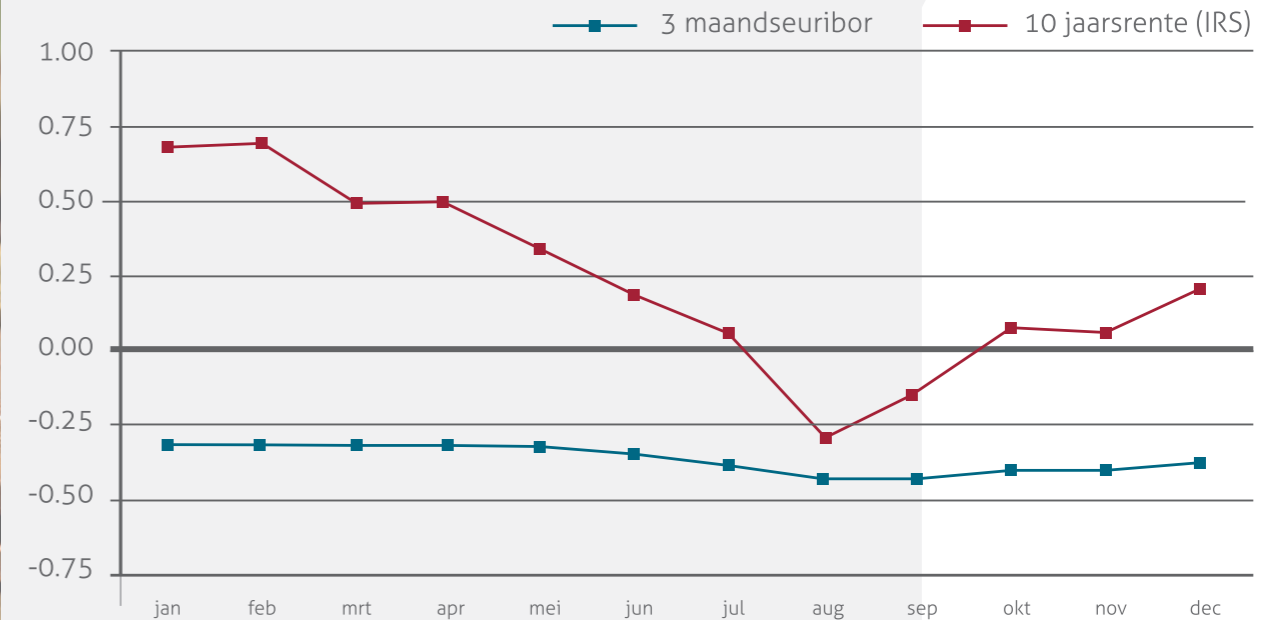
Munthulzen SKG Cash

en geldmarkt zeer belangrijk. Op de geldmarkt kwam het driemaands Euribor tarief medio 2019 iets in beweging. De bandbreedte waarbinnen werd bewogen bleef beperkt. De tienjaars IRS daalde in 2019 fors van 0,81% begin 2019 naar -0,28% ultimo augustus, om daarna een stijgende trend te laten zien die eindigde met 0,21%. Per saldo nam de bandbreedte tussen de kapitaal- en geldmarkt weer iets af. Zo was op de geldmarkt de driemaands Euribor rente eind december 2019 -0,38%. Ultimo december 2018 was deze -0,31%. De tienjaars rente op de kapitaalmarkt was eind december 2019 0,21%. Ultimo december 2018 was deze rente 0,81%.

Als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen

waren de rentes voor zowel sparen, lenen en hypotheek in 2019 historisch laag. Verschillende banken brachten de spaarrente richting nul. Voor rechtspersonen (groot zakelijk) maar ook natuurlijke personen met veel spaargeld ging men over op negatieve spaarrentes.

Onderstaand een grafiek van het verloop van de kapitaal- en geldmarktrente in 2019.

9

Financiële uitkomsten

Balans

De groei van de bedrijfsactiviteiten komt onder andere tot uiting in de groei van het balanstotaal. De gerealiseerde balansgroei komt voor 2019 uit op € 23,2 miljoen wat neerkomt op 5,27% (2018 +3,54%). Uit het "meerjarenoverzicht "Kerngegevens" op bladzijde 5 is op te maken dat SKG over een reeks van jaren een gezonde stabiele groei heeft gerealiseerd.

De ontwikkeling van de toevertrouwde middelen resulteerde in een toename van € 22,1 miljoen tot € 430,1 miljoen. De groei in de toevertrouwde middelen deed zich vooral voor op de variabel rentende (spaar)rekeningen van klanten. Ondanks de relatief lage rentestanden op de geld- en kapitaalmarkt, bleef de belangstelling voor vastrentende "SKG Spaarcontracten" groot. Veel van de in 2019 expirerende SKG Spaarcontracten werden grotendeels weer vastrentend weggezet. Een ontwikkeling die verband houdt met enerzijds de goede tarieven die SKG biedt, anderzijds spreekt er vertrouwen uit dat cliënten graag een langjarige relatie met SKG aangaan.

De kasmiddelen zijn in 2019 gestegen met € 32,8 miljoen. Dit heeft als oorzaak dat de rentevergoeding op spaarrekeningen en rekeningen-courant praktisch gelijk werden. Verder is het positief dat het investeringsvolume bij kerkelijke gemeenten en aanverwante instellingen evenals voorgaande jaren weer sterk is toegenomen. Het totaal aan verstrekte leningen en kredieten in rekening-courant nam in 2019 met € 18,0 miljoen toe naar € 115,6 miljoen. Een substantieel deel van de nieuw verstrekte leningen en kredieten is ultimo 2019 nog gestald op (bouw)depots. Het saldo op

(bouw)depots liep in 2019 op met € 8,1 miljoen, dit verhoogde het saldo toevertrouwde middelen en het balanstotaal. De Algemene Reserve komt na toevoeging van het netto resultaat na bestemming uit op € 31,4 miljoen.

Resultatenrekening

Het renteresultaat en de provisiebaten tezamen, namen af met 1,27% en komen uit op € 4,4 miljoen. De gemiddelde rentemarge daalde licht maar kon gelet op de marktomstandigheden op goed niveau gehouden worden. Het renteresultaat pakte 2,19% lager uit en is uitgekomen op totaal € 3,9 miljoen. Enerzijds heeft SKG ten koste van de rentemarge vastgehouden aan haar beleid "meer dan marktconforme tarieven bieden op SKG Spaarcontracten", anderzijds heeft de gerealiseerde toename van de kredietportefeuille de rentebaten in belangrijke mate ondersteund, waardoor het renteresultaat op goed niveau kon blijven.

De totale lasten zijn in 2019 ten opzichte van 2018 gedaald met 3,06%. De personeelskosten stegen in 2019 met 7,68% stevig. Enerzijds heeft dit te maken met gestegen loonkosten, als gevolg van gewijzigde arbeidsvoorwaarden voor kerkelijke medewerkers, anderzijds is er sprake van een stijging van het aantal fte. De "administratie en bureaunkosten" als onderdeel van de "andere beheerlasten" laten een daling zien. Dit heeft voornamelijk te maken met afnemende kosten van onderhoudscontracten op geautomatiseerde systemen en de éénmalige maatwerk aanpassingen van 2018. De toegenomen "beheerkosten" hebben een éénmalig karakter en hoofdzakelijk betrekking op advieskosten. De balans opmakend is het totale kostenniveau van 2019 acceptabel te noemen.

Restitutie kosten betalingsverkeer cliënten

Ook in 2019 heeft SKG geen mutatiekosten van het "rekening-courant betalingsverkeer bij SKG" aan de cliënten doorberekend. Het betalingsverkeer voor SKG cliënten was in 2019 hiermee vrijwel gratis. Door toegenomen activiteiten nam de totale "restitutie kosten betalingsverkeer" aan de cliënten in 2019 verder toe. Het bedrag dat in 2019 niet in rekening is gebracht aan de cliënten komt uit op € 491.000,-. (2018 € 417.000,-).

Netto resultaat na bestemming

Het netto resultaat na bestemming komt uit op € 1.478.000,- en is toegevoegd aan de Algemene Reserve (2018 € 1.536.000,-).

Bedrijfsontwikkelingen in 2019

De creditgelden

Het totaal van de toevertrouwde middelen, inclusief de gelden op Rekening-courant kwam uit op € 430,1 miljoen (2018 € 408,1 miljoen). Zie figuur 1.

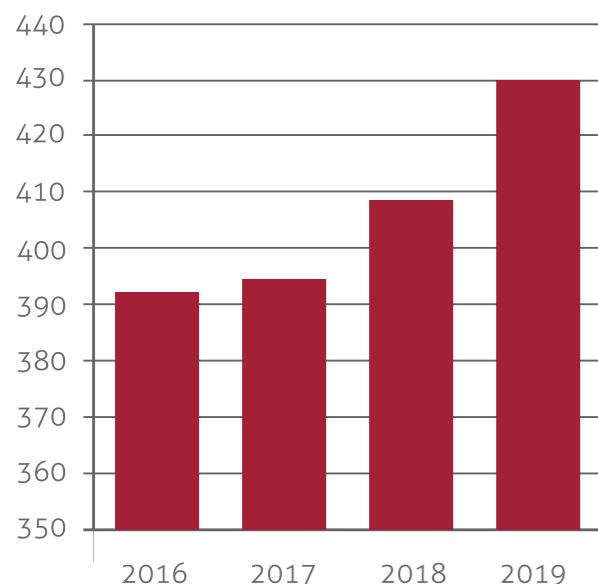
De groei in de toevertrouwde middelen deed zich voornamelijk voor op de direct opvraagbare producten Rekening-courant en de Kerkelijke-Internetspaarrekening. Dit had vooral te maken met de relatief lage rentestanden op de geld- en kapitaalmarkt.

Ondanks deze lage rentestanden bleef de belangstelling voor vastrentende "SKG Spaarcontracten" groot. Veel cliënten maakten tegen de trend in - van lang vast naar variabel - de keuze hun geldmiddelen weer lang vast te zetten. Een

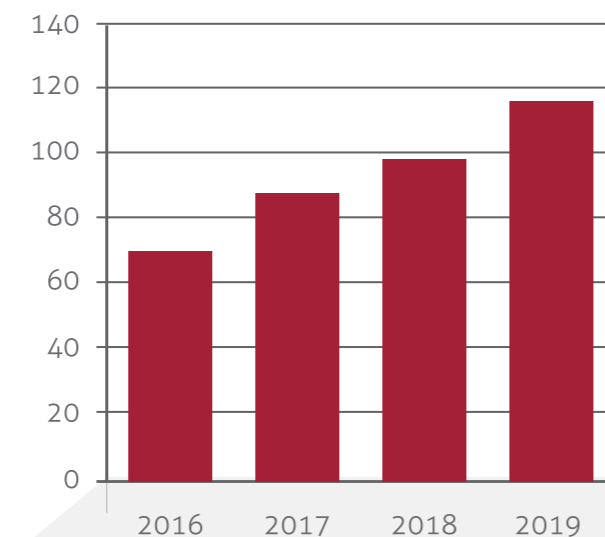
substantieel gedeelte van € 55,9 miljoen expirerende spaarcontracten werd door de klanten dankzij gunstige spaartarieven weer lang vastgezet op SKG Spaarcontracten. Het saldo op de "SKG Spaarcontracten" daalde echter wel met € 13,2 miljoen naar € 212,0 miljoen.

De kredietportefeuille

Mede door de zich gunstig ontwikkelende economie werd in 2019 door cliënten weer meer geïnvesteerd en geleend. Vanwege soepele aflossingsmogelijkheden is de omloopsnelheid van de kredietportefeuille hoog. Het uitstaande bedrag aan leningen en kredieten bij kerkelijke gemeenten en aanverwante instellingen nam toe met 18,4%, zie figuur 2. De totale kredietportefeuille heeft ultimo 2019 een omvang van € 115,6 miljoen tegen € 97,7 miljoen ultimo 2018. Met 96% hypothecaire dekking is de kredietportefeuille als sterk te kwalificeren.

Figuur 1: Toevertrouwde middelen (bedragen x 1 miljoen euro)

Figuur 2: Ontwikkeling kredietportefeuille (bedragen x 1 miljoen euro)

Financiële kengetallen

De solvabiliteit uitgedrukt in de "capital ratio" bleef stabiel en belooft ultimo 2019 6,77% (2018: 6,79%). Dit kengetal wordt berekend door het eigen vermogen te delen door 1,00% van het balanstotaal. Sinds de kredietcrisis moeten veel financiële instellingen een veel grotere kapitaalbuffer aanleggen dan voor de crisis gebruikelijk was. Voor een financiële instelling als SKG, zal ondanks het van toepassing zijnde lagere risico-profiel, op termijn ook een hogere capital ratio noodzakelijk zijn.

In het verleden is statutair vastgelegd dat het eigen vermogen een omvang moet hebben van 7% van het balanstotaal. Bij een getemperde groei of stabilisering van het balanstotaal is dit voor SKG op korte termijn haalbaar. Gelet op de nieuwe inzichten, die wereldwijd zijn ontstaan na de financiële crisis van 2008, met de grote gevolgen voor de financiële wereld en de daaruit voortvloeiende extra eisen van Basel IV, heeft het bestuur besloten deze streefwaarde te verhogen naar 10%. Dit wordt mede ingegeven doordat het risicoprofiel is veranderd nu SKG een groter deel van de balans uitzet aan financieringen bij kerken en aanverwante instellingen. De ratio "kosten als percentage van de inkomsten" (exclusief incidentele baten & lasten en restitutie kosten betalingsverkeer), daalde naar 55,9% ultimo 2019 (2018 57,0%).

Vooruitzichten voor 2020

De steeds verder gaande technologische ontwikkelingen, ander consumentengedrag en nieuwe regels hebben een enorme impact op de organisatie en routing van financiële producten, waaronder het betalingsverkeer. De brede beschikbaarheid van technologie, de steeds meer verwachtende consument en de toegenomen regelgeving versterken elkaar en zorgen ervoor dat het betalingsverkeerlandschap aan verandering onderhevig is. SKG blijft de ontwikkelingen nauwgezet volgen en heeft de afgelopen jaren haar processen en systemen flexibel ingericht om snel in te kunnen spelen op deze veranderingen.

Over een reeks van jaren heeft SKG een stabiele groei laten zien in het activiteitsvolume. Het gebruik van internet is de basis van onze groei-strategie. "SKG Online", "SKG Collect met de app" en de SKG-website bieden aantrekkelijke mogelijkheden onze cliënten optimaal te bedienen. SKG heeft geen duur netwerk aan bijkantoren waardoor de kosten aan overhead laag kunnen blijven.

Gelet op de economische ontwikkelingen en de zeer lage rente op de geld- en kapitaalmarkt verwacht SKG voor het komende boekjaar dat de toevertrouwde middelen zich zullen handhaven rondom het huidige niveau. Voor 2020 verwachten wij dat het investeringsvolume bij kerkelijke gemeenten en aanverwante instellingen in lijn met 2019 verder zal toenemen. Gezien de klimaatdoelstellingen wil SKG ook graag met kerken meedenken in mogelijkheden van bijvoorbeeld energiebesparende maatregelen.

In het afgelopen boekjaar 2019 hebben de besturen van Stichting Kerkelijk Geldbeheer en Protestants Diaconaal Krediet Nederland (PDKN) besproken dat bij laatstgenoemde stichting het ontbreken van groeimogelijkheden consequenties heeft voor het verdienmodel. Daar opvolgend is onderzocht of er een mogelijkheid bestaat te fuseren. Op deze wijze kan de doelstelling en de zorg voor de door PDKN gefinancierde projecten worden gecontinueerd. Beide besturen zijn intussen akkoord om in 2020 het voorstel tot goedkeuring van de fusie voor te leggen aan de kleine synode van de Protestants Kerk Nederland. Bij een fusie gaan de rechten en plichten van rechtswege over op SKG.

Vanwege het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) is de rente al langere tijd erg laag. Het is een situatie die naar verwachting voorlopig zal aanhouden met mogelijk meer renteverlagingen, omdat economieën zwaar geraakt worden door de uitbraak van het coronavirus. Eventuele renteverlagingen door de ECB zal SKG geheel of gedeeltelijk moeten doorberekenen aan klanten die variabel geld aanhouden bij SKG. Gezien het klantenprofiel verwacht SKG dat de gevolgen van de coronavirus maar een beperkte invloed hebben op het totale kredietrisico. Over het algemeen zullen kerkleden bereid zijn hun normale bijdragen gewoon te voldoen. Zoals gebruikelijk zal SKG het kredietrisico blijven monitoren. Aangaande de reeds getroffen voorziening kredietverliezen wordt er voorshands van uitgegaan dat de voorziening die reeds getroffen is voldoende zal zijn.

Al enige tijd moeten financiële instellingen rente betalen voor het geld dat ze bij de ECB moeten stallen. Deze zogenoemde negatieve rente bere-

kenen financiële instellingen sinds enkele jaren door aan hun grote zakelijke klanten en vermogende particulieren. Ook SKG moest in 2019 een negatieve rente betalen voor het variabele (spaar) geld dat bij banken wordt aangehouden. Om de continuïteit van onze dienstverlening te kunnen blijven garanderen, is SKG genoodzaakt om een deel van deze extra rentelasten door te berekenen aan de kerkelijke gemeenten. Gelet op het bovenstaande zal naar verwachting het renteresultaat in 2020 kunnen terugvallen.

Ondanks toenemende activiteiten, blijft als gevolg van de verder gaande automatisering de rem op de groei van het aantal fte's gehandhaafd. Mede hierdoor zal het structurele kostenniveau in de hand worden gehouden. SKG verwacht dat het nettoresultaat in 2020 zal terugvallen maar op een aanvaardbaar niveau blijft. Belangrijk hierbij is dat de rentemarge op peil kan worden gehouden.

Organisatie

ICT en Operations

De ICT omgeving van SKG is professioneel opgezet. Door te investeren in technologische vernieuwingen is SKG in staat succesvolle en veilige dienstverlening aan te bieden aan haar klanten. SKG doet ieder jaar weer investeringen om de organisatie op professioneel niveau te houden. Met behulp van het CRM pakket zijn de interne processen waar mogelijk verder geautomatiseerd en gestroomlijnd. Bij diverse geautomatiseerde systemen werden functionele verbeteringen doorgevoerd. Ook zal vanaf 2020 een nieuw financieel bankpakket voor SKG gebouwd gaan worden. De

beveiliging en continuïteit van de geautomatiseerde systemen worden continue gemonitord. Een door een externe professionele partij recent uitgevoerde penetratietest (pentest) geeft aan dat de IT infrastructuur voldoende weerbaar is. De ontwikkelingen hieromtrent volgen elkaar snel op en blijven daarom voortdurend de aandacht vragen. Het verder doorontwikkelen en uitnutten van SKG Online, maar ook SKG Collect met de app zal de komende jaren plaatsvinden.

Risicobeheer

De groei van de financiële dienstverlening en de situatie op de financiële markten vragen om een adequaat risicobeheer. Het nemen van afgewogen risico's vormt onderdeel van de bedrijfsvoering bij SKG. Om zeker te stellen dat risico's weloverwogen worden genomen heeft SKG voor zover mogelijk de risicobeheeractiviteiten in de dagelijkse bedrijfsactiviteiten en de strategische planning geïntegreerd.

Periodiek worden risico's en risicobeheermaatregelen bezien en waar noodzakelijk worden adequate maatregelen genomen. Als financiële instelling ziet SKG zich geconfronteerd met diverse risico's. Het gaat hierbij onder andere om het kredietrisico, het renterisico, het liquiditeitsrisico en het operationele risico. Het beleid van de genoemde risicogroepen is behoudend en voorzichtig.

Kredietrisico

Het kredietrisico omvat het risico dat voortvloeit uit het feit dat een specifieke tegenpartij niet in staat is aan zijn verplichtingen te voldoen. Dit risico heeft betrekking op verstrekte kredieten en uitgezette geldmiddelen aan kerken, kerkelijke instellingen en gemeenten. Geldmiddelen die niet op deze wijze kunnen worden uitgezet, worden belegd bij banken en in obligaties. Voor diverse onderverdelingen van de kredieten zie toelichting op de balans bij 2.

Ten aanzien van de uitgezette geldmiddelen zijn de belangrijkste principes:

- banken; alleen bij de grote Nederlandse banken die naast de beschikbare informatie van ratingbureaus continue worden gemonitord op leverage, balansgrootte en pers;
- bekendheid met de kerkelijke instelling en/of kerkelijke gemeente ter plaatse: de medewerkers dienen optimaal geïnformeerd te zijn over de aard van de kerkelijke gemeente en haar toekomstige financiële kasstromen;
- de product- en juridische kennis op het gebied van financieringen dient bekend te zijn bij de medewerkers die zich bezig houden met het verstrekken van kredieten;
- het vierogenprincipe, twee bevoegde functionarissen dienen het kredietvoorstel goed te keuren;
- voor de fattering van kredieten boven de € 250.000 is een kredietcommissie ingesteld.

Eénmaal per jaar wordt door de kredietcommissie een kredietrevisie uitgevoerd voor alle posten in de portefeuille van SKG. Hierbij wordt onder andere kritisch gekeken naar de gestelde zekerheden en wordt een inschatting gemaakt of de toekomstige kasstromen voldoende zijn voor het betalen van rente en aflossing.

Renterisico

Het renterisico omvat het risico dat de rentemarge kan fluctueren als gevolg van verandering in de marktrente. Binnen strikt geformuleerde richtlijnen wordt het renterisico beheerst. Minimaal twee maal per maand wordt het renterisico door middel van het matchingoverzicht bepaald en wordt zo nodig bijgestuurd.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico omvat het risico dat SKG op enig moment niet kan voldoen aan haar betalingsverplichtingen. Vanwege de aanhoudende onrust op de financiële markten worden voortdurend ruime liquiditeiten aangehouden zodat SKG naar verwachting in extreme situaties minimaal één jaar aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Operationeel risico

Deze risicocategorie omvat het verlies door te kortschietende interne- en uitbestede processen, mensen en systemen of door externe gebeurtenissen. SKG beperkt de operationele risico's tot een minimum door het stimuleren van risicobewustzijn van de medewerkers en het treffen van adequate maatregelen. Speerpunten hierbij zijn een strikte functiescheiding in processen en een passende uitwijkmogelijkheid voor de ICT gerelateerde risico's.

Personeel

CAO

De honorering van de medewerkers van de stichting vindt plaats conform de richtlijnen van de arbeidsvoorwaardenregeling van de Protestantse Kerk in Nederland.

Medewerkers

SKG wil de beste financiële instelling zijn voor kerken en aanverwante instellingen. Bij het uitvoeren van die missie wil SKG vasthouden aan haar model voor waardecreatie, zodat we een betekenisvolle financiële instelling kunnen blijven waarop klanten en onze medewerkers kunnen vertrouwen. Uiteraard is SKG bij het realiseren van al haar doelstellingen in grote mate afhankelijk van de inbreng en betrokkenheid van haar medewerkers. Vakbekwame en gemotiveerde medewerkers zijn immers een must voor het leveren van goede prestaties en het behalen van doelstellingen. Dat kan alleen als de medewerkers zich kunnen identificeren met en actief bijdragen aan de missie van SKG. Van alle SKG medewerkers wordt daarom een grote deskundigheid verwacht. Dit betekent voor hen regelmatig bijleren en geconfronteerd worden met veranderende processen en administratieve procedures.

Terugblikkend is het bestuur positief over de ontwikkelingen bij SKG. Er is het afgelopen jaar veel bereikt en in gang gezet om de dienstverlening verder uit te breiden en nog efficiënter in richten. Het is een gegeven dat hierbij informatietechnologie (IT) een steeds grotere plek inneemt. SKG wil als moderne financiële instelling anticiperen op toekomstige uitdagingen met behoud van haar missie. Dit is mede mogelijk door onze betrokken

en gemotiveerde medewerkers die wij hiervoor hartelijk danken. Daarnaast zijn wij onze klanten zeer erkentelijk voor het blijvende vertrouwen in Stichting Kerkelijk Geldbeheer.

Gouda, 23 april 2020.

Namens het bestuur,
Mr. Drs. Ing. D. Duijzer, *voorzitter*

T.H. Copier, *directeur*

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na resultaatbestemming)

Activa	Toelichting	2019	2018
(bedragen in duizenden euro's)			
Kasmiddelen		50.459	17.677
Bankiers	1	292.159	318.930
Kredieten	2	115.614	97.651
Materiële vaste activa	3	1.383	1.369
Immateriele vaste activa	4	356	578
Overlopende activa en overige vorderingen	5	4.318	4.837
Totaal Activa		464.289	441.042
Passiva			
(bedragen in duizenden euro's)			
Toevertrouwde middelen	6	430.117	408.065
Overlopende passiva en overige schulden	7	2.741	3.024
		432.858	411.089
Kapitaal	8	1	1
Algemene Reserve	9	31.430	29.952
Eigen vermogen		31.431	29.953
Totaal Passiva		464.289	441.042
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	10	680	1.946

Resultatenrekening

	Toelichting	2019	2018
(bedragen in duizenden euro's)			
Rentebaten	11	8.913	9.738
Rentelasten	12	5.025	5.763
Saldo rente		3.888	3.975
Provisie	13	478	447
Totaal rente en provisiebaten		4.366	4.422
Bijzondere baten / lasten		45	-
Vrijval voorziening dubieuze debiteuren		-	50
Totaal baten		4.411	4.472
Personeelslasten	14	1.234	1.146
Andere beheerlasten	15	781	922
Afschrijvingen	3/4	427	451
Totaal lasten		2.442	2.519
Exploitatieresultaat		1.969	1.953
Af: restitutie kosten betalingsverkeer cliënten	16	491	417
Bestemming		-	-
Netto resultaat na bestemming		1.478	1.536

Kasstroomoverzicht

	2019	2018
(bedragen in duizenden euro's)		
Resultaat na bestemming	1.478	1.536
Afschrijvingen	427	451
Mutatie te ontvangen interest	608	21
Mutatie te betalen interest	-448	-202
Mutatie overige overlopende activa	-89	157
Mutatie overlopende passiva en overige schulden	247	13
Renteruilresultaten	-83	-165
Mutatie bankiers	26.771	1.817
Mutatie kredieten	-17.963	-11.433
Mutatie toevertrouwde middelen	22.052	13.887
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	33.000	6.082
Investeringsactiviteiten	-218	-144
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-218	-144
Kasstroom	32.782	5.938
Kasstroom	32.782	5.938
Liquiditeiten begin van het jaar	17.677	11.739
Liquiditeiten eind van het jaar	50.459	17.677
In dit saldo zijn de volgende posten begrepen		
Kasgeld en banktegoeden	50.459	17.677
Liquiditeiten eind van het jaar	50.459	17.677

Toelichting behorende tot de jaarrekening

Algemeen

De Stichting Kerkelijk Geldbeheer (SKG) is een kerkelijke stichting en is derhalve vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Het KvK nummer van de stichting is 41149074.

Alle bedragen luiden in duizenden euro's tenzij anders vermeld.

Algemene Reserve

Ten behoeve van de continuïteit van de stichtingsactiviteiten wordt conform artikel 13.3 van de statuten een Algemene Reserve aangehouden als garanti kapitaal voor cliënten die gelden hebben toevertrouwd aan SKG.

Grondslagen voor de waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat

De jaarrekening is opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel. Waar nodig liggen aan de bedragen zoals vermeld in deze jaarrekening, schattingen en veronderstellingen van het management ten grondslag. De belangrijkste schatting heeft betrekking op de bepaling van de voorziening voor oninbaarheid van kredieten.

Waardering en resultaatbepaling

Voor zover niet anders vermeld worden posten in de balans gewaardeerd tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Kasmiddelen

De kasmiddelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en zijn inclusief opgelopen rente.

Bankiers

De bankiers worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Met uitzondering van de deposito's is het saldo van de bankiers inclusief opgelopen rente.

Kredieten

De kredieten zijn opgenomen onder aftrek van de nodig geachte voorziening voor oninbaarheid. Het management van SKG bepaalt of er aanwijzingen zijn van bijzondere waardeverminderingen van belangrijke kredieten.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde verminderd met op lineaire basis berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Een uitzondering hierop betreft hardware dat een afschrijvingsschema kent van 40% in het 1e jaar, 30% in het 2e jaar en 30% in het 3e jaar. De jaarlijkse afschrijving op het gebouw, de technische installaties en de grond is respectievelijk; 2%, 10% en nihil. Einde boekjaar worden geheel afgeschreven materiële vaste activa als desinvesteringen en desinvesteringen afschrijvingen opgenomen in de verloopstaat materiële vaste activa. Zie toelichting op de balans bij 3.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde verminderd met op lineaire basis berekende afschrijvingen. Dit betreft software dat jaarlijks voor 33,33% van de aanschafwaarde ten laste van het resultaat wordt gebracht. Zie toelichting op de balans bij 4.

Overlopende activa en overige vorderingen

De overlopende activa en overige vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Toevertrouwde middelen

De toevertrouwde middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva en overige schulden

De overlopende passiva en overige schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, investerings- en financieringsactiviteiten. Onder liquiditeiten worden de activa verantwoord die zonder beperkingen kunnen worden opgenomen.

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst van de liquiditeiten, die gedurende het jaar beschikbaar zijn gekomen en de wijze waarop de liquiditeiten gedurende het jaar zijn aangewend. De kasstromen worden gesplitst naar die uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. Als liquiditeiten worden aangemerkt de aanwezige kasmiddelen, alsmede de per saldo direct opeisbare tegoeden bij banken in rekening-courant. De mutaties saldo bij bankiers, de kredietverlening en de toevertrouwde middelen zijn opgenomen onder kasstroom uit operationele activiteiten.

Investeringsactiviteiten omvatten de aan- en verkopen en aflossingen inzake beleggingsportefeuilles, alsmede de aan- en verkopen van onroerende zaken en bedrijfsmiddelen. De opname en aflossing van lang vreemd vermogen worden als financieringsactiviteiten aangemerkt.

Toelichting op de balans

Activa

1 Bankiers

De samenstelling van de post bankiers luidt als volgt:

	2019	2018
Deposito's	220.248	194.637
Spaarrekeningen	71.911	124.293
	292.159	318.930

In 2019 en 2018 zijn ten behoeve van aan SKG verstrekte kredietfaciliteiten, deposito's verpand voor een totaalbedrag van € 25.000.000,-. Van deze faciliteiten is in beide jaren geen gebruik gemaakt.

De resterende looptijd van de deposito's ultimo boekjaar luidt als volgt:

	2019	2018
Tot 3 maanden	7.500	4.690
Van 3 maanden tot 1 jaar	60.000	44.500
Van 1 jaar tot 5 jaar	103.151	88.100
Meer dan 5 jaar	49.597	57.347
	220.248	194.637

De saldi op de spaarrekeningen staan ter vrije beschikking en kunnen zonder beperkingen worden opgenomen.

2 Kredieten

De samenstelling van de kredieten luidt als volgt:

	2019	2018
Leningen	112.742	94.626
Rekening-courant krediet	2.922	3.075
	115.664	97.701
Af: voorziening voor mogelijke oninbaarheid	50	50
	115.614	97.651

De resterende looptijd van de kredieten ultimo boekjaar is als volgt:

	2019	2018
Tot 3 maanden	6.276	5.479
Van 3 maanden tot 1 jaar	4.817	5.331
Van 1 jaar tot 5 jaar	29.116	25.331
Meer dan 5 jaar	75.405	61.510
	115.614	97.651

3 Materiële vaste activa

Het verloop van de geactiveerde materiële vaste activa in 2019 kan als volgt worden weergegeven:

	Gebouw	Hardware	Kantoor- inrichting	Totaal
Aanschaffingswaarde 1-1	1.828	106	68	2.002
Afschrijving tot en met 1-1	-522	-64	-47	-633
Boekwaarde per 1-1	1.306	42	21	1.369
Mutaties in de boekwaarde:				
Investeringen	51	47	20	118
Desinvesteringen	-8	-	-40	-48
Afschrijvingen	-54	-37	-13	-104
Desinvesteringen afschrijvingen	8	-	40	48
	-3	10	7	14
Aanschaffingswaarde 31-12	1.871	153	48	2.072
Afschrijving tot en met 31-12	-568	-101	-20	-689
Boekwaarde per 31-12	1.303	52	28	1.383

4 Immateriële vaste activa

Het verloop van de geactiveerde immateriële vaste activa bestaande uit software kan als volgt worden weergegeven:

	2019	2018
Aanschaffingswaarde 1-1	1.008	971
Afschrijving tot en met 1-1	-430	-155
Boekwaarde per 1-1	578	816
Mutaties in de boekwaarde:		
Investerings	100	85
Desinvesteringen	-126	-48
Afschrijvingen	-323	-323
Desinvesteringen afschrijvingen	126	48
	-222	-238
Aanschaffingswaarde 31-12	982	1.008
Afschrijving tot en met 31-12	-626	-430
Boekwaarde per 31-12	356	578

5 Overlopende activa en overige vorderingen

De samenstelling van de overlopende activa en overige vorderingen is als volgt:

	2019	2018
Rente	4.126	4.734
Overige vorderingen en voorraden	192	103
	4.318	4.837

Passiva

6 Toevertrouwde middelen

De samenstelling van de toevertrouwde middelen is:

	2019	2018
SKG Spaarcontracten	212.009	225.242
Spaarrekeningen	132.720	130.043
Rekening-courant, dagelijks opvraagbaar	72.443	47.963
Depots inzake leningen	12.945	4.817
	430.117	408.065

De resterende looptijd van de SKG Spaarcontracten ultimo boekjaar is als volgt:

	2019	2018
Tot 3 maanden	13.009	13.252
Van 3 maanden tot 1 jaar	36.378	42.637
Van 1 jaar tot 5 jaar	109.848	109.921
Meer dan 5 jaar	52.774	59.432
	212.009	225.242

7 Overlopende passiva en overige schulden

De samenstelling van de overlopende passiva en overige schulden is:

	2019	2018
Rente	2.127	2.658
Overige schulden	614	366
	2.741	3.024

8 Kapitaal

Dit betreft het ingelegde kapitaal bij oprichting van de stichting.

9 Algemene Reserve

Het verloop van de Algemene Reserve is als volgt weer te geven:

	2019	2018
Stand per 1 januari	29.952	28.416
Bij: netto resultaat boekjaar	1.478	1.536
	31.430	29.952

* Zie toelichting onder 9

Ten behoeve van de continuïteit van de stichtingsactiviteiten wordt conform artikel 13.3 van de SKG statuten een Algemene Reserve aangehouden als garanti kapitaal voor cliënten die gelden hebben toevertrouwd aan SKG. In principe kan de Algemene Reserve gezien worden als een buffer die nodig wordt geacht voor de continuïteit van de activiteiten van de stichting. Als de buffer groter zou worden dan noodzakelijk, kan het bestuur besluiten het meerdere te laten terugvloeien naar de participerende kerken.

10 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Ultimo 2019 betreft dit afgegeven (bank)garanties voor een totaalbedrag van € 679.697,- (2018 € 1.945.697,-). Hierin is begrepen een afgegeven garantie van € 500.000,- aan stichting Protestants Diaconaal Krediet Nederland. Deze garantie kan worden aangesproken bij verliezen in deze stichting.

Toelichting op de resultatenrekening

11 Rentebaten

Deze post omvat rentebaten uit vorderingen op bankiers, verstrekte kredieten en die uit rentedragende waardepapieren, alsmede provisies die het karakter van rente hebben, boete voor vervroegde aflossing en ruilresultaten.

12 Rentelasten

Deze post omvat rentelasten uit al dan niet in schuldbewijzen belichaamde schulden, alsmede provisies die het karakter van rente hebben, boetes voor vervroegde aflossing.

13 Provisie

Het grootste gedeelte van de provisie heeft een vast karakter. De afgenomen provisie in 2019 is geheel toe te schrijven aan een aangepaste berekeningsystematiek op één van de provisies.

14 Personeelslasten

	2019	2018
Lonen en salarissen	985	915
Sociale lasten	87	74
Pensioenlasten	126	116
Overige werkgeverslasten en personeelskosten	36	41
	1.234	1.146

Het aantal fte's komt ultimo 2019 uit op 15,17 (2018 13,28). Het gewogen gemiddeld aantal fte komt voor 2019 uit op 14,88 (2018 13,64). Het bestuur bestaat uit 5 niet-uitvoerende bestuursleden en 1 uitvoerend bestuurslid, de directeur. De niet-uitvoerende bestuurders van de stichting hebben over 2019 en 2018 geen bezoldiging ontvangen.

15 Andere beheerlasten

	2019	2018
Administratie- en bureaunkosten	541	754
Beheerkosten	218	124
Overige kosten	22	44
	781	922

In de post Administratie- en bureaunkosten 2018 zijn diverse extra kosten opgenomen die gemaakt zijn na de oplevering van het vernieuwde SKG Online. Het betreft onder andere het vastleggen van de processen en de rapportages in verband met de governance.

16 Restitutie kosten betalingsverkeer cliënten

In 2019 is aan cliënten een restitutie op de kosten van het betalingsverkeer verleend van totaal € 491.000,- (2018 € 417.000,-). Afgezien van een gering vast bedrag per rekening-courant is het betalingsverkeer geheel gratis voor SKG cliënten.

17 Gebeurtenissen na balansdatum

Vanwege het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) is de rente al langere tijd erg laag. Het is een situatie die naar verwachting voorlopig zal aanhouden met mogelijk meer renteverlagingen, omdat economieën zwaar geraakt worden door de uitbraak van het coronavirus. Eventuele renteverlagingen door de ECB zal SKG geheel of gedeeltelijk moeten doorberekenen aan klanten die variabel geld aanhouden bij SKG. Gezien het klantenprofiel verwacht SKG dat de gevolgen van het coronavirus maar een beperkt invloed heeft op het totale kredietrisico. Over het algemeen zullen kerkleden bereid zijn hun normale bijdragen gewoon te voldoen. Zoals gebruikelijk zal SKG het kredietrisico blijven monitoren. Aangaande de reeds getroffen voorziening kredietverliezen wordt er voorshands van uitgegaan dat de voorziening die reeds getroffen is voldoende zal zijn.

Gouda, 23 april 2020

Het bestuur,

D. Duijzer
A.M. Mol
G.J. de Jong
J.A. Stal
L.J.C Visser
T.H. Copier

Overige gegevens

Resultaatbestemming

Het bestuur heeft besloten het netto resultaat na bestemming van 2019 zijnde € 1.478.000,- aan de Algemene Reserve toe te voegen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende bladzijde.

Postbus 147
2800 AC Gouda
Vossenburchkade 69
2805 PC Gouda

☎ (0182) 58 80 00
✉ info@skggouda.nl
🌐 www.skggouda.nl